

А. В. Шаперенков,
кандидат економічних наук,
м. Бровари, Київська обл.

СУЧАСНІ ТЕРМІНОЛОГІЧНІ КОНТУРИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Актуальність дослідження. В умовах посилення суспільно-економічного прогнозування всіх сфер людської життєдіяльності гостро постало питання розкриття їх потенціалу. Саме тому в наукових літературних джерелах останнім часом широкоживаним стали терміни, що висвітлюють потенціал того чи іншого об'єкта дослідження. Зокрема, вагомим сутнісним навантаженням наділений термін „інноваційний потенціал”. Все ж, наявна термінологічна невизначеність загальних процесів інноваційного розвитку не дають можливості чітко окреслити чіткі контури терміну „інноваційний потенціал”.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематиці висвітлення термінологічних основ інноваційного потенціалу присвячено наукові праці багатьох зарубіжних та вітчизняних учених. Так, базові теоретико-методологічні основи вивчення інноваційного потенціалу були закладені ще в працях класиків економічної науки: В. Петті, А. Сміта, Д. Рикардо, Ф. Кене, К. Маркса в контексті дослідження систем суспільного відтворення. В наукових поглядах сучасних вчених І. Балабанова, П. Бубенко, В. Верби, В. Головатюка, М. Данько, Л. Мартюшева, Н. Мови, І. Новікова, К. Прядкіна, В. Соловйова, Л. Федулової та інших переважає ототожнення інноваційного потенціалу з науково-технічним потенціалом та зведення його змісту лише до наявної ресурсної компоненти. У наукових працях іншої групи вчених – Б. Лісіна, В. Фрідлянова, М. Ковалева, А. Шашко та інших зміст терміну зводиться або ж до готовності створення, освоєння та розповсюдження різного типу нововведень, або ж до реалізації інновацій в економічній результаті. Отже, очевидно, що і досі не розроблено узгодженого методологічного підходу і до загального сутнісного навантаження терміну „інноваційного потенціалу”, і до його змісту на різних рівнях суспільно-економічного розвитку. Все це створює необхідність удосконалення термінологічних контурів інноваційного потенціалу та зумовлює потребу в подальших наукових дослідженнях з метою активізації інноваційних процесів.

Метою дослідження є узагальнення наукових поглядів щодо сутності таких понять, як „потенціал”, „інноваційний потенціал” та уточнення термінологічних контурів цих термінів.

Виклад основного матеріалу. В основу загального розуміння терміну „потенціал” лягло латинське слово „potentia”, що в перекладі на українську означає „сила”, здатність здійснювати роботу, приховані можливості які в господарській практиці завдяки праці можуть стати реальністю [1]. У широкому розумінні „потенціал” – це величина, яка характеризує запас енергії тіла, що перебуває в даній точці силового поля [2; 3]. В енциклопедичній літературі термін „потенціал” трактується як наявні засоби, джерела та можливості, які може бути мобілізовано, приведено в дію, використані для досягнення певної мети, здійснення плану, вирішення якого-небудь завдання [3].

Підходи в трактуванні терміну „потенціал” стосовно окремих об'єктів є ще більш різноманітними. Так, термін „потенціал” економіки, який започатковано ще в 20-х роках минулого століття, було зведено до потенціалу виробничих сил, потенціалу розширеного виробництва, економічного, виробничого, підприємницького потенціалу тощо. Із розвитком ринкових відносин в науковий термінологічний обіг було введено термін „підприємницький потенціал підприємства”, який містив не тільки ресурсну складову та можливості, а й менеджерські здібності щодо вчасного реагування на потреби ринку та адекватного формування внутрішніх потужностей підприємства [4]. Слід зазначити, що системне розуміння „потенціалу” започаткував відомий зарубіжний економіст І. Ансофф, який довів, що поняття „потенціал” є дещо більше, ніж сукупність усіх елементів [5]. До системних властивостей цього поняття він зараховує: способи розподілу завдань; способи взаємозв'язку завдань; культуру організації, загальні норми, цінності, моделі дійсності, винагороди, матеріальні стимули; структуру функціональних повноважень та способи їх реалізації [5].

Все ж, узагальнений еволюційний зріз наукового трактування терміну „потенціал” підтверджує сталу зумовленість його розуміння обмеженим діапазоном чинників, оскільки в більшості наукових праць донині існує односторонній підхід до трактування суті „потенціалу”. Так, Н. Краснокутська виділяє чотири основні ознаки поняття „потенціал”: сукупність можливостей, природних умов і ресурсів, засобів, цінностей та запасів (42%); потужність виробництва (галузей національного господарства), фондів, ресурсів країни, ре-

гіону (18 %); ресурсна, природна, регіональна, економічна характеристика (16 %) та можливість виробничих сил досягти певного ефекту (8 %) [4].

Зазначимо, що в науковій соціально-економічній літературі термін „ресурси” часто застосовують як синонім „потенціалу”, що призводить до надання природним чинником властивостей, які можливі тільки при функціонуванні людського суспільства [6]. Все ж, у сучасному багатопараметричному суспільно-економічному устрою термін „потенціал” є результативним показником багатофункціональної системи чинників, і лише один із них є ресурсним. Тому зведення сутності „потенціалу” лише до однієї ресурсної його характеристики є неправомірним.

Безперечно, в результаті системної взаємодії чинників складаються основні внутрішні елементи потенціалу, які умовно можна згрупувати в три блоки: ресурсний (основний), інституційний (інфраструктурний) та результативний. Ресурсний складник є базовим в процесі формування потенціалу, але в сучасних умовах і інституційний, і результативний складник мають глибинний, іноді навіть більш визначальний вплив не лише на динаміку потенціалу, але і на його основний – ресурсний складник.

Саме тому, на наш погляд, під „потенціалом” доцільно розуміти комплексну характеристику людської життєдіяльності, що містить наявні та потенційні можливості ресурсного, інституційного та результативного змісту, необхідні для прогресивного розвитку. Отже, поняття „потенціал” повинно містити не лише наявність прихованих можливостей, які ще не виявилися, але й уже отриманий ефект від використання наявних можливостей, що в свою чергу стає основою формування наступних параметрів потенціалу.

Необхідність комплексного підходу щодо виявлення сутнісного прояву наукового терміну „потенціал” підтверджується і багаторівневою класифікацією потенціалу за різними ознаками (табл. 1).

Так, у загальній класифікації потенціалу за елементним складом виокремлено інноваційний потенціал. Незважаючи на те, що в системі категоріального апарату інноваційної діяльності категорія „інноваційний потенціал” з’явилася в 80-х роках 20 століття, теоретико-методологічний рівень її дослідженості вітчизняними та іноземними фахівцями також залишається недостатнім. Своєю чергою це не дозволяє чітко конкретизувати її кількісні та якісні параметри, а також розробляти ефективні практичні підходи щодо управління інноваційними процесами та формування інноваційної моделі суспільно-економічного розвитку.

Аналіз сучасних наукових підходів щодо визначення терміну „інноваційний потенціал” представлено в таблиці 2.

Отже в ході загального аналізу наукових підходів щодо визначення терміну „інноваційний потенціал” було виявлено, що сформувався кілька напрямків в оцінці терміну інноваційний потенціал, а саме: вузьке трактування терміну (ототожнення інноваційного потенціалу з науково-технічним потенціалом; зведення його змісту лише до наявної ресурсної компоненти; зведення його змісту до можливостей потенційної ресурсної компоненти) та широке трактування терміну (поєднуються всі сукупні можливості досягнення поставлених цілей в інноваційній сфері; зміст терміну зводиться до готовності створення, освоєння та розповсюдження різного типу нововведень, реалізації інновацій в економічні результати). Слід зазначити, що ототожнення поняття „інноваційний потенціал” з іншими видами потенціалу є неприпустимим. Так, наприклад інноваційний потенціал на відміну від науково-технічного, передбачає не тільки здатність створювати науково-технічні нововведення, але й успішно застосовувати їх у виробництві і реалізації товарів і послуг тощо.

На наш погляд, найбільш вдале трактування категорії „інноваційний потенціал” приведено в Законі України „Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні”, де „інноваційний потенціал” визначається як сукупність науково-технологічних, фінансово-економічних, виробничих та культурно-освітніх можливостей країни (галузі, регіону, підприємства тощо), необхідних для забезпечення інноваційного розвитку економіки [20]. Все ж, недоліком цього трактування, на наш погляд, є недооцінка всіх складників інноваційного процесу, і насамперед людського чинника.

Слід зазначити, що контури категорії „інноваційний потенціал” не є статичними, вони формуються під дією великої кількості різнопланових чинників і внутрішнього, і зовнішнього гатунку. Існування розбіжностей у визначенні сучасного змісту категорії „інноваційний потенціал” умовлено, на наш погляд, недостатністю використання принципів комплексного підходу в обґрунтуванні цієї категорії, відсутністю розмежування окремих внутрішніх її компонент та фаз відтворення інноваційних процесів. Відтак згідно з принципами комплексного підходу в обґрунтування категорії „інноваційний потенціал” доцільно внести елементи масштабності та системності, горизонтального та вертикального взаємопроникнення та часової і просторової взаємозумовленості окремих елементів інноваційного потенціалу тощо.

Щодо внутрішніх компонент категорії „інноваційний потенціал”, то традиційно її структура представляється трьома компонентами, а саме: ресурсною, продуктивною та результативною [21]. В цілому можна погодитися з такою структуризацією при певних уточненнях. Так, у межах цього підходу основним

Види потенціалу*

	Ознака	Види
1	рівень локалізації	планетарний, людський; природний; суспільний, економічний; соціокультурний; психофізіологічний тощо;
2	сфера прояву	потенціал світового господарства; національної економіки; галузевий; регіональний; територіальний; добровільних об'єднань; фірм; структурних підрозділів; операційних (виробничих) ділянок, окремих робочих місць тощо;
3.	галузева ознака	промисловий; транспортно-комунікаційний; науковий; будівельний; сільськогосподарський; сфери обслуговування тощо;
4.	елементний склад	потенціал основних виробничих фондів; потенціал оборотних фондів; земельний; інвестиційний, інноваційний, інформаційний; кадровий (трудоий) тощо;
5.	джерела формування	внутрішньосистемний; зовнішній (ринковий) тощо;
6.	функціональна сфера виникнення	виробничий; управлінський, маркетинговий; фінансовий; науково-технічний; інфраструктурний тощо;
7.	функціональна спрямованість	експортний; імпортовий тощо;
8.	рівень реалізації	фактичний (досягнутий, реалізований); перспективний (вектор розвитку) тощо.

принципом виокремлення ресурсної компоненти інноваційного потенціалу та її елементів є їх функціональна роль в забезпеченні інноваційного процесу. Виходячи з цього ресурсна частина інноваційного потенціалу забезпечує необхідні умови його розвитку і визначається можливостями використання ресурсних елементів в інноваційному процесі, а саме: матеріально-технічних, інформаційних, фінансових, людських ресурсів. Виходячи з цього незрозуміло: до якої компоненти зараховують саму науку, яка є першоджерелом формування і інноваційного потенціалу, і самих елементів ресурсної компоненти. Сучасна динаміка інноваційного потенціалу будь-якого суб'єкта напряму залежить від інтенсивності наукових досліджень, розробки і освоєння нових технологій, продуктів, послуг, зростання обсягів виробництва й імпорту продукції з високою часткою доданої вартості, що забезпечує зміцнення конкурентних позицій на ринках ви-

сокотехнологічних виробів. Крім цього в межах цього підходу всі елементи ресурсної компоненти інноваційного потенціалу є одно рівневі. Незважаючи на те, що всі складники ресурсної компоненти відіграють важливу роль в системі відтворення інноваційного потенціалу, для ефективного управління цим процесом доцільно було б виокремити вагові рівні окремих елементів ресурсної компоненти.

На наш погляд, цей підхід потребує деякого уточнення і в частині продукуючої компоненти інноваційного потенціалу, оскільки незрозуміло за яким критерієм групуються елементи цієї компоненти. Традиційно вважається, що продукуючий складник інноваційного потенціалу – це так званий „важіль”, який забезпечує дієздатність й ефективність функціонування інших його елементів [21]. За таким же підходом до продукуючої частини можна зарахувати і всі елементи ресурсної компоненти, адже вони також забезпечу-

* складено автором за матеріалами [6;7;8;9].

Наукові підходи щодо визначення терміну „інноваційний потенціал”*

Автор	Зміст терміну	Недоліки
І.Балабанов [10], А.Гриньов, П.Бубенко, В. Гусєв [11]	сукупність окремих видів ресурсів, необхідних для здійснення інноваційної діяльності	обмеженість рамками ресурсної компоненти
В. Верба, І. Новікова [12], Л.Мартюшева, В. Калишенко [13]	сукупність організованих в певних соціально-економічних формах ресурсів, що можуть при певних діючих внутрішніх і зовнішніх чинниках інноваційного середовища бути спрямованими на реалізацію інноваційної діяльності	обмеженість рамками ресурсної та організаційної компоненти
Л.Федулова [7], Н. Мова [14], В. Хаустов [14],	система факторів та умов, необхідних для інноваційного процесу	обмеженість рамками інноваційної діяльності
П. Бубенко, К. Прядкін [17],	здатність галузей народного господарства виготовляти наукоємну продукцію, що відповідає потребам світового ринку	обмеженість рамками галузевого рівня
І. Егоров [15],	приховані можливості накопичених ресурсів, які можуть бути приведені до дії з метою досягнення цілей економічних суб'єктів,	отождоження економічного і інноваційного потенціалу
М. Данько [9],	накопичена певна кількість інформації про результати науково-технічних робіт, винаходів, проектно-конструкторських розробок, зразків нової техніки і продукції,	отождоження інноваційного потенціалу з науково-технічним
В.Головатюк, В.Соловійов[16]	міра спроможності трансформувати ресурси у продуктивне нарощування інноваційних властивостей ,	широке трактування терміну без достатньої конкретизації
Б.Лісін, В.Фрідлянов[18]	сукупність науково-технічних, технологічних, інфраструктурних, фінансових, правових, соціокультурних і інших можливостей для одержання інновацій,	широке трактування терміну
М. Ковалев, А. Шашко[19]	міра готовності (можливості) виконати завдання, які забезпечують досягнення поставлених цілей в інноваційній сфері	широке трактування терміну без достатньої конкретизації

* складено автором за матеріалами [7; 9 – 19]

ють дієздатність функціонування інших його елементів. Так, зокрема, беззаперечним є те, що інформаційний складник ресурсної компоненти має вплив на всі напрямки формування інноваційного потенціалу. Отже, потребує уточнення формулювання критерію виокремлення продукуючої компоненти інноваційного потенціалу та її елементів. На наш погляд, таким критерієм є її функціональна роль у забезпеченні дієвого і ефективного механізму взаємодії основних чинників та компонент формування інноваційного потенціалу. Виходячи з цього дану компоненту доцільно було б назвати інституційною (інфраструктурною), а її структуру представити: системою правового та організаційного забезпечення формування необхідних та достатніх умов здійснення інноваційної діяльності; механізмом безпосереднього впровадження інноваційних ідей та розробок, мережею інститутів, що є суб'єктами інноваційної діяльності тощо. Всі ці елементи вносять різну частку, але безперечно важливу у формування інноваційного потенціалу.

Результативна складова інноваційного потенціалу містить його узагальнений підсумок і оцінку, дає можливість виявити резерви в його подальшому використанні, сприяє розвитку всіх інших складових, задає цільову програму та виявляє потенційно нові можливості функціонування інноваційного потенціалу.

Отже, важко не погодитися, що виокремлення будь-якої складника в якості критеріальної в процесі формування інноваційного потенціалу є необґрунтованим, оскільки всі елементи відіграють важливу роль в цьому процесі.

Крім цього, в жодному із визначень „інноваційного потенціалу” не враховано внутрішні закономірності розвитку даного поняття, що пов'язані з фазами відтворення інноваційного потенціалу. На наш погляд, основними фазами відтворення інноваційного потенціалу є: створення, накопичення, перерозподіл та використання всіх наявних і потенційних можливостей інноваційного розвитку. Так, створення можливостей інноваційного розвитку передбачає концентрацію зусиль всієї суспільно-економічної системи з приводу виявлення цих можливостей та стимулювання їх розвитку. Накопичення можливостей інноваційного розвитку передбачає чітку та надійну систему їх первинного обліку та збереження. Перерозподіл можливостей інноваційного розвитку передбачає аналіз, розмежування, функціональну класифікацію та цільове спрямування всіх наявних і потенційних можливостей інноваційного розвитку. Фаза використання можливостей інноваційного розвитку передбачає реальну реалізацію всіх можливих і наявних інноваційних потенцій, спрямовану на одержання результативної компоненти інноваційного потенціалу.

Отже, враховуючи вищезазначене, авторське розуміння „інноваційного потенціалу” можна представити як багаторівневу систему необхідних і достатніх умов, спрямованих на створення, накопичення, перерозподіл та ефективне використання всіх наявних і потенційних можливостей інноваційного розвитку. Це визначення, на відміну від інших, дозволяє виявити і глибинні внутрішні закономірності інноваційного потенціалу, і його зв'язок з зовнішньою системою його відтворення.

Для більш чіткого окреслення контурів категорії „інноваційний потенціал” доцільно здійснити її розмежування в межах окремих рівнів суспільно-економічного розвитку. На наш погляд, слід чітко розмежувати інноваційний потенціал світового (планетарного), макроекономічного та мікроекономічного рівня.

Так, світовий інноваційний потенціал може бути визначено як планетарна багаторівнева система формування сприятливих умов щодо створення, накопичення, перерозподілу та ефективного використання всіх наявних і потенційних можливостей інноваційного розвитку всіх суб'єктів світового співтовариства. Світовий (планетарний) інноваційний потенціал характеризує не лише здатність світу ефективно створювати, накопичувати, спрямовувати та використовувати інноваційні розробки, але і глибинні джерела прогресивного світового розвитку. До основних напрямків світового інноваційного розвитку традиційно відносять: зовнішньо-економічну діяльність наукових та освітніх організацій; виробничу кооперацію високотехнічних виробництв; трансфер технологій; взаємодію національних інноваційних систем тощо.

На макроекономічному рівні доцільним формулюванням терміну „інноваційний потенціал” є наступне: система відносин з приводу створення, накопичення, перерозподілу та ефективного використання всіх наявних і потенційних можливостей інноваційного розвитку всіх суб'єктів національного суспільно-економічного розвитку. Це визначення надасть можливості комплексно відобразити можливості всіх етапів механізму функціонування інноваційної сфери від сприйняття нововведень, використання технологічного, економічного і ринкового ефектів до впровадження і комерціалізації досягнень науки у суспільному виробництві.

Інноваційний потенціал на мікроекономічному рівні є системою відносин з приводу створення, накопичення, перерозподілу та ефективного використання всіх наявних і потенційних можливостей інноваційного розвитку окремих суб'єктів національного суспільно-економічного розвитку.

Висновки. В результаті аналізу наявних наукових поглядів щодо термінів „потенціал” та „інновацій-

ний потенціал” була здійснена спроба удосконалення змісту цих термінів. Так, виявлено, що донині існує однобічний підхід в трактуванні суті терміну „потенціал”, зміст якого зводиться або як до сукупності ресурсів, або як до можливості виробничих сил досягти певного ефекту. Доведено, що в сучасному багатопараметричному суспільно-економічному устрою зведення його сутності лише до ресурсної характеристики або до прихованих можливостей, які ще не виявилися, є неправомірним. Це дозволило сформулювати авторське трактування терміну, а саме: „потенціал” – це комплексна характеристика людської життєдіяльності, що містить наявні та потенційні можливості ресурсного, інституційного та результативного змісту, необхідні для прогресивного розвитку.

Критичний огляд наукових підходів щодо визначення терміну „інноваційний потенціал” показав, що в більшості випадків зміст категорії „інноваційний потенціал” має або обмежений характер, або взагалі не має чіткого визначення через ототожнення інноваційного та інших видів потенціалу. Оскільки контури цієї категорії не є статичними і формуються під дією великої кількості різнопланових чинників, і внутрішнього, і зовнішнього гатунку, то обґрунтування сучасного змісту категорії „інноваційний потенціал” потребує використання принципів комплексного підходу, чіткого розмежування внутрішніх її компонент та фаз відтворення інноваційних процесів. Ураховуючи вищезазначене, на наш погляд, під „інноваційним потенціалом” доцільно розуміти багаторівневу систему необхідних і достатніх умов, спрямованих на створення, накопичення, перерозподіл та ефективне використання всіх наявних і потенційних можливостей інноваційного розвитку. Це визначення, на відміну від інших, дозволяє виявити як глибинні внутрішні закономірності інноваційного потенціалу, так і його зв'язок з зовнішньою системою його відтворення.

Для більш чіткого окреслення контурів категорії „інноваційний потенціал” доцільно здійснити її розмежування в межах окремих рівнів суспільно-економічного розвитку. На наш погляд, слід чітко розмежувати інноваційний потенціал світового (планетарного), макроекономічного та мікроекономічного рівня. Світовий інноваційний потенціал може бути визначено як планетарну багаторівневу систему формування сприятливих умов щодо створення, накопичення, перерозподілу та ефективного використання всіх наявних і потенційних можливостей інноваційного розвитку всіх суб'єктів світового співтовариства. На макроекономічному рівні доцільним формулюванням терміну „інноваційний потенціал” є наступне: система відносин з приводу створення, накопичення, перерозподілу та ефективного використання всіх наявних і потенційних можливостей інноваційного розвитку всіх

суб'єктів національного суспільно-економічного розвитку. Інноваційний потенціал на мікроекономічному рівні є системою відносин з приводу створення, накопичення, перерозподілу та ефективного використання всіх наявних і потенційних можливостей інноваційного розвитку окремих суб'єктів національного суспільно-економічного розвитку.

Визначені термінологічні контури дослідження інноваційного потенціалу дозволять комплексно відобразити можливості всіх етапів механізму функціонування інноваційної сфери від сприйняття нововведень, використання технологічного, економічного і ринкового ефектів до впровадження і комерціалізації досягнень науки у суспільному виробництві.

Література

1. **Большая Советская Энциклопедия** / под ред. Б. А. Веденского. – М. : Советская энциклопедия, 1978. – Т. 29. – 627 с.
2. **Економічна енциклопедія** : в 3 т. / редкол. С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К. : Видавничий центр „Академія”, 2002. – Т. 3. – С. 952.
3. **Енциклопедія бізнесмена, економіста та менеджера** / за ред. Р. Дяківа. – К. : Міжнародна економічна фундація, 2000. – 702 с.
4. **Краснокутська Н. С.** Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посіб. / Н. С. Краснокутська. – К. : ЦНЛ, 2005 – 352 с.
5. **Ансофф И.** Стратегический менеджмент. Классическое издание. – Изд-во : Питер, – 2011. – 344 с.
6. **Юркевич О. М.** Інноваційне спрямування інвестиційного потенціалу фінансових інститутів / О. М. Юркевич // Фінанси України. – 2010. – № 10. – С. 81 – 86.
7. **Федулова Л. І.** Інтелектуальна власність в національній інноваційній системі: науково-аналітична доповідь / Л. І. Федулова, Г. О. Андрощук, В. К. Хаустов. – НАН України ; Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2010. – 216с.
8. **Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів** / автори-упорядники : Г. О. Андрощук, І. Б. Жиляев, Б. Г. Чижевський, М. М. Шевченко. – К. : Парламентське вид-во, 2009. – 632 с.
9. **Данько М.** Інноваційний потенціал у промисловості України // Економіст. – 1999. – № 10. – С. 26 – 32.
10. **Балабанов И. Т.** Инновационный менеджмент : учеб. пособие. – СПб. : Питер, 2000. – 304 с.
11. **Гриньов Б. В.** Проблеми формування інноваційної системи в Україні / Б. В. Гриньов, П. Т. Бубенко, В. А. Гусев // Економіка і прогнозування. – 2004. – № 3. – С. 127 – 138.
12. **Верба В. А., Новікова І. В.** Методичні рекомендації з оцінки інноваційного потенціалу підприємства / В. А. Верба, І. В. Новікова // Проблеми науки. – 2003. – № 4. – С. 13 – 17.
13. **Мартюшева Л. С.** Інноваційний потенціал підприємства як об'єкт економічного дослідження / Л. С. Мартюшева, В. О. Калишенко //

Фінанси України. – 2002. – № 10. – С. 61 – 66.
 14. **Мова Н.** Инновационная деятельность в Украине и направления ее развития / Н. Мова, В. Хаустов // Экономика Украины. – 2001. – №6. – с. 29 – 33.
 15. **Егоров И. Ю.** Использование в Украине новой системы показателей уровней научно-технического и инновационного развития, разработанной в ЕС для их оценки / И. Ю. Егоров // Проблемы науки. – 2003. – № 9. – С. 4 – 7.
 16. **Головатюк В. М.** Концепція моделі вимірювання й оцінки інноваційного потенціалу / В. М. Головатюк, В. П. Соловйов // Проблемы науки : Міжгалузевий науково-технічний журнал. – 2009. – № 9. – с. 21 – 28
 17. **Бубенко П. Т.** Наука та інноваційний процес в Україні / П. Т. Бубенко, К. К. Прядкін // Проблемы науки. – 2003. – № 4. – С.8 – 12.
 18. **Лисин Б. К.** Инновационный потенциал как фактор развития / Б. К. Лисин, В. Н. Фридлянов // Инновации. – 2002. – № 7. – С. 25.
 19. **Ковалев М.** Развитие инновационного потенциала регионов Республики Беларусь / М. Ковалев, А. Шашко // Вестник ассоциации белорусских банков. – 2007. – № 3. – С. 13 – 33.
 20. **Про** пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : Закон України від 16 січня 2003 року № 433 – 14 // Голос України. – № 28. – 13 лютого 2003 року.
 21. **Спільний** європейський економічний простір: гармонізація мегарегіональних суперечностей : монографія // за заг. редакцією Д. Г. Лук'яненка, В. І. Чужикова. – К. : КНЕУ, 2007. – 544 с.

Шаперенков А. В. Сучасні термінологічні контури дослідження інноваційного потенціалу
 Узагальнено та проаналізовано існуючі наукові

погляди щодо визначення термінів „потенціал” та „інноваційний потенціал”. Запропоновано їх авторське трактування, яке дозволяє виявити глибинні внутрішні закономірності розвитку інноваційного потенціалу.

Ключові слова: ресурси, нововведення, інновація, потенціал, інноваційний потенціал,

Шаперенков А. В. Современные терминологические контуры исследования инновационного потенциала

Обобщено и проанализировано существующие научные взгляды относительно определения терминов „потенциал” и „инновационный потенциал”. Предложена их авторская трактовка, которая позволяет обнаружить глубинные внутренние закономерности развития инновационного потенциала.

Ключевые слова: ресурсы, нововведения, инновация, потенциал, инновационный потенциал

Shaperenkov A. V. Modern terminology contours of research of innovative potential

Generalized and existent scientific looks in relation to determination of terms „potential” and „innovative potential are analysed”. They are offered author interpretation which allows to find out deep internal conformities to law of development of innovative potential.

Key words: resources, innovations, innovation, potential, innovative potential

Стаття надійшла до редакції 22.04.2012

Прийнято до друку 23.05.2012